

KALENDARIUM GODULOWE

Uwaga: (?) – znak oznaczający wątpliwość.
? – znak oznaczający brak daty.

Data	Wydarzenie
1748	Urodził się ojciec Karola (<i>Carla</i>) Godulli - Józef (<i>Joseph</i>) Godulla.
1753	Wieszowa (<i>Wieschowa</i>): Urodziny matki Godulli Franciszki (<i>Francisca</i>), córki nauczyciela Antoniego (<i>Antona</i>) Hanischa.
przed 1767	Joseph Godulla jest leśniczym w lasach przyszowickich.
od 1770	Joseph Godulla pełni obowiązki leśniczego (<i>herrschaftlicher Jäger, Waldbereiter</i> ¹) w dobrach barona Ziemięckiego (<i>Ziemietzky</i>), pana dziedzicznego na Makoszowach (<i>Makoszau</i>) – obecnie Zabrze i w Ligocie Zabrskiej (<i>Ellguth-Zabrze</i>) – obecnie Gliwice. Mieszka z żoną w leśniczówce obok Makoszow.
1771	Przyszowice (<i>Preiswitz</i>): Nazwisko Godulla pojawia się po raz pierwszy w spisie komunikantów kościoła w Przyszowicach.
23. X. 1774	Wieszowa: Ślub Josepha Godulla – dozorca lasów, wyższego urzędnika leśnego (<i>Waldbetreuer</i>) w Makoszowach i Franzeski Hanisch ² (córki nauczyciela Antoniego) z Wieszowej. Świadkowie: Joseph Borowka (Borówka) gajowy z Zabrza i Stanislaus Szczyrba, rektor z Wieszowy.
29. I. 1775	Makoszowy: Urodziny Marianny Godulla. Chrztu udzielił ks. Melchior Opolski ³ w dniu 30 stycznia 1775 r. Zapis w metryce parafialnej: <i>Ist dem Jäger Joseph Godulla von seinem Eheeweibe Francisca, geborenen Tochter des Anton Hanik aus Wieschowa, eine Tochter geboren worden und ihr Name Marianna beygelegt worden</i> ⁴ . Rodzice chrzestni: Augustyn von Werner ⁵ syn generała-porucznika Paula Wernera i Julianna de Ziemiętky córka Georga, pana na Makoszowach.
28. II. 1777	Makoszowy: urodziny Joanny (<i>Johanna</i>) Godulla, późniejszej Gottwald (mąż: Ferdynand Gottwald z Raciborza). Chrzest odbył się 1 marca. Rodzicami chrzestnymi byli: August von Werner i Jeanette Schimonsky Janeta, córka von Szymońskiego ⁶ , właściciela Paniowa Wielkiego ⁷ .
11. XI. 1779	Makoszowy: Urodziny Franciszki (<i>Francisca</i>) Godulla, późniejszej Neuverth (mąż: Jan Neuvert z Frysztatu; niem.:

¹ Za ks. Emil Drobny

² MGG na str. 7 podaje nazwisko Hanik

³ Oppolsky.

⁴ Za Drobny s. 179

⁵ Był chrzestnym wszystkich dzieci Godullów, co zostało poświadczane w metrykach urodzin.

⁶ Louis von Schimonsky.

⁷ Drobny podaje. s. 179 Julianna de Ziemiętky, des George von Ziemiętky auf Makoschau Fräulein Töchter.

	<i>Freistadt</i> , czes.: <i>Frýštat</i>). Chrzest w Przyszowicach. Rodzice chrzestni: Augustin von Werner i Augustine Geierin z Przyszowic.
8. XI. 1781	Makoszowy: Urodziny Karola (<i>Carl</i> ⁸) Godulla, pierwszego syna, czwartego z kolei dziecka w rodzinie. Ochrzczony i wpisany do ksiąg metrykalnych parafii w Przyszowicach. Rodzice chrzestni: Augustyn von Werner syn generała-leutnanta właściciela Bujakowa i Przyszowic oraz Augustyna Geierin z Przyszowic. Wypis z metryki: <i>Ist des dasigen Herrschafft. Wald bereuthers Joseph Godulla von seinen Eheweibe Francisca, geborne Hanik, heunt früh gegen ein Uhr gebohenes Söhnlein von obgedachtem Pfarrer getauft und demselben der Name Carl beygelegt worden. Levantes waren: Augustus de Werner, St. Excellenz des Herrn General-Lieutnants von Werner Herr Sohn, und Augustine Geierin Kammer Jungfer bey Ihro Excellenz der Frau Generalin von Werner</i> (Księga metryk. ab anno 1765 ad 1783. pag. 128.) ⁹
około 1784	Joseph Godulla wydzierżawia majątki ziemskie Makoszowy i Ligotę Zaborską.
26. VI. 1792	Przyszowice: ślub Marianny Godulla z baronem Augustem (<i>Augustin</i>) Janem de Lengsfeld właścicielem dóbr w Gliwicach i Kętach.
1792	Przyszowice: Spis komunikantów kościoła w Przyszowicach po raz ostatni notuje rodzinę Godulla; <i>Joseph Godulla, Pächter des Gutes Makoschau, dessen Ehewirthin Fransisca, geborene Hanischin, dessen Kinder: Marianna, Johanna, Francisca und Karl</i> ¹⁰ . W tym roku Karl Godulla w wieku lat 11 przystępuje po raz pierwszy do komunii świętej
? do 1792	Przyszowice: Karol Godulla uczęszcza do szkoły ludowej w Przyszowicach.
1792	Rodzina Godullów opuszcza Makoszowy w związku z wydzierżawieniem majątku ziemskiego w Gorzyczkach.
1797 (?)	Gorzyczki (<i>Klein Gorzitz</i>) koło Raciborza: urodziny brata Karola – Ernesta (<i>Ernst</i>). Rodzice chrzestni: pułkownik kirasjerów von Kamienitz i jego małżonka Sophie (Zofia) z domu Eichendorff.
1793 ¹¹	Rudy Wielkie ¹² (<i>Gross Rauden</i>): Karol Godulla przenosi się do szkoły realnej OO Cystersów przy klasztorze w Rudach Raciborskich (Rudy Wielkie).
1797	Gorzyczki (<i>Klein Gorzitz</i>): wesele Franciszki Godulla z Janem

⁸ W literaturze i dokumentach wymieniany również jako Karl.

⁹ Za Drobny s. 180

¹⁰ Drobny, ZS. s. 179

¹¹ J. S. Dworak: w *Perspektywiczna ocena działalności Karola Goduli w: Szkice o Karolu Goduli*, Ruda Śląska 1974 mps s, 1, podaje rok 1892.

¹² Nazywane także Rudami Raciborskimi.

	Neuvert z Frysztatu; niem.: <i>Freistadt</i> , czes.: <i>Frýštat</i>).
1798	Rudy: ukończenie przez Godullę szkoły realnej.
1798/99	Opawa (<i>Opava</i>): Godulla uzupełnia wiedzę w Hauptschule (gimnazjum) wstępując do IV klasy.
1799	Opawa: Godulla uzyskuje świadectwo ukończenia IV klasy szkoły w Opawie
1799/1800	Prawdopodobnie K. Godulla uczęszcza do V klasy szkoły realnej w Opawie.
1800 lub 1801 ¹³	Pławniowice (<i>Plawniowitz</i>): Godulla wstępuje na służbę do Karola Franciszka von Ballestrem (1750-1822) właściciela majoratu rudzko-biskupicko-pławniowickiego w latach 1798 – 1822. Początkowo zatrudniony jest jako leśniczy (łowczy) albo urzędnik folwarczny w Pławniowicach.
10. VIII. 1801	Najstarszy zachowany dowód pracy K. Godulli w dobrach Ballestremów - list od justycjariusza Jurczyka, protektora Godulli, wcześniej syndyka klasztoru w Rudach.
1801	Pławniowice (<i>Plawniowitz</i>) i Ruda (<i>Ruda</i>); Godulla zostaje pisarzem (aktuariuszem) sądu patrymonialnego w Pławniowicach, a następnie skarbnikiem (kasjerem) majątku w Rudzie, którą to powinność pełni do roku 1806, zajmując się równocześnie sprawami policyjnymi, leśnymi i rolnymi oraz nadzorowaniem zakładów przemysłowych całego majoratu.
1801 (?)	Pławniowice (<i>Plawniowitz</i>): Przepuszczalne okaleczenie Godulli przez kłusowników.
1801-1806	Godulla podejmuje starania w kwestii uzyskania powiększenia pola górniczego kopalni węgla kamiennego Brandenburg w Rudzie.
od 1804	Godulla, na równi z rządcą majątku w Rudzie – Karwatem, podpisuje kurendy sejmiku powiatowego w Bytomiu.
do 1806	Godulla wymieniany jest jako kasjer majątku w Rudzie.
1806	Godulla kieruje zarządem gospodarczym w Rudzie ¹⁴ .
1806 ¹⁵	Godulla osiedla się w tzw. domu Goduli obok „zamku” Ballestremów w Rudzie.
około 1807 por. 1801	Godulla zostaje okaleczony przez kłusowników ¹⁶ (?) ¹⁷ .
1807	Ruda: Godulla buduje cegielnię w Rudzie oraz kolejkę konną z wywrotkami, prowadzącą z glinianki do cegielni.
od 1808	Ruda: Godulla zostaje mianowany rządcą (<i>Verwalter</i>) majątku Ballestrema w Rudzie (folwarki w Rudzie i Złotogłowie). Nadzoruje również sprzężone z folwarkami

¹³ K. Urbanek podaje datę 1802

¹⁴ J. Dworak: Szkice o Karolu Goduli, s. 1

¹⁵ Podawana jest również data 1807 przez K. Urbanka oraz około 1808 r., przez inne opracowania.

¹⁶ Jakoby zapis o tym istnieje w kronikach parafii Rudno.

¹⁷ Zdarzenie to jest kwestionowane, przez niektórych biografów Goduli, na rzecz okaleczenia go po roku 1813 przez landwerzystów.

	rudzkimi zakłady: świeżarki w Pławniowicach, wielkie piece w Rudzie i Halembie oraz kopalnie węgla kamiennego w Rudzie.
1808	Bytom (<i>Beuthen</i>): Godulla dwukrotnie zastępuje Karola Franciszka Ballestrema w zebraniach stanów bytomskich.
1808	Godulla rozpoczyna ożywioną działalność gospodarczą skierowaną na poszukiwanie węgla kamiennego oraz uzyskiwania nadań górniczych. W rezultacie pozyska dla Ballestrema 40 nadań pól węglowych w Rudzie i okolicy.
1808	Godulla uzyskuje dla Ballestrema nadanie górnicze <i>Bessere Zukunft</i> .
1808	Godulla uzyskuje dla Ballestrema nadanie górnicze <i>Johnnesegen</i> .
1808	Godulla dokonuje spostrzeżenia, że hałdy po starych kuźnicach stanowią doskonały surowiec do fabrykacji cynku (?).
1809	Joseph Godulla przenosi się do Gaszowic, wydzierżawiając miejscowy majątek ziemski.
1809	Ruda: Ballestrem mianuje Godullę <i>amtmannem</i> (ekonomem).
1809 ¹⁸ - 1846	Godulla zamieszkuje w chacie przy zamku rudzkim w Rudzie.
1810	Ruda: Prawdopodobnie Godulla rozpoczyna samodzielne eksperymenty chemiczne zmierzające do wyodrębnienia cynku ze złóż wielkopieczowych i galmanu oraz podejmuje starania o uzyskanie dla Karola Ballestrema koncesji na budowę cynkowni.
1810	Godulla uzyskuje dla Ballestrema nadanie górnicze drugiego pola kopalni węgla <i>Gute Schiffahrt</i> .
1812	Ruda: Ballestrem za namową Godulli uruchamia w Rudzie hutę cynku „Karol” (<i>Carshütte</i>) według planów Jana Fryderyka Weddinga (1759-1830). Była to czwarta w kolejności powstania cynkownia na Górnym Śląsku, ale szybko przejęła pozycję wiodącej.
29. II. 1812	Uzyskanie koncesji na budowę huty cynku w Rudzie o pięciu podwójnych piecach i produkcji rzędu 3000 – 4000 centnarów rocznie.
1812	Prawdopodobnie Karol Ballestrem udziela Godulli pozwolenia na bezpłatne pobieranie tzw. grzyba wielkopieczowego w Rudzie i Pławniowicach. Stawia to Godullę na pozycji dostawcy surowca do produkcji cynku i zapewnia mu zyski z tego tytułu.
przed 1813	Godulla powołany przez władze publiczne okręgu bytomskiego na komisarza dystryktu policyjnego na Rudę i

¹⁸ Rok 1809, jako moment sprowadzenia Godulli do Rudy, podaje *Monografia Gminy Goduli*, red. J. Stolarz, Godula 1934, s. 9.

	Biskupice (<i>Biskupitz</i>).
8. I. 1813	Śmierć matki Godulli w Gaszowicach. W rejestrze pogrzebów parafii w Lyskach (<i>Lisski</i>), zapisano: W rubryce II. <i>Begrabnis Tag. 1813: 12 Januar 1813</i> ; w Rub. III; <i>Aus Gaschowitz Franciska Ehefrau des Guthspächters Joseph Godulla, gest. 8. Jan.</i> ; Rub. IV: <i>59 Jahr 3 Mon.</i> ; Rub.: <i>An Magenverhertung</i> ¹⁹ . Pogrzeb nastąpił 12 I. 1813 roku na cmentarzu w Lyskach. Grób istnieje do dzisiaj.
1813	Godulla udziela pożyczki własnemu ojcu, dzierżawcy majątku Gaszowice.
1813	Powołanie Godulli na podkomendanta Landwehry w powiecie bytomskim. Oddziały pospolitego ruszenia powstały wskutek odzwy Fryderyka Wilhelma III, wydanej 17.III.1813 r. we Wrocławiu, wzywającej poddanych do walki z Napoleonem I
1814	Godulla udziela pożyczki księżnej Sułkowskiej ²⁰ na Mysłowicach.
1814 lub 1815	Ruda: Mianowanie Godulli Oberamtmanem, odpowiedzialnym za sądownictwo wiejskie, sprawowanie władzy policyjnej oraz pełnienie funkcji poborcy podatkowego.
4. II. 1815	Pławniowice: Karl Franz Ballestrem w nagrodę za zasługi, aktem sądowym obdarza Godullę 28 kuksami wolnymi Huty „Karol” (z ogólnej liczby 128 kuksów), co staje się załączkiem późniejszej fortuny
22. IX. 1816	Pławniowice: Ballestrem sporządza pismo do Godulli, podnoszące jego zasługi i wyrażające zadowolenie z jego pracy. Zarazem stabilizuje Godullę na dożywotniej posiadzie w administracji majoratu i zapewnia mu emeryturę w wysokości dotychczasowych dochodów w gotówce i deputatach.
16. III.1816	Gaszowice (<i>Gaschowitz</i>) koło Rybnika: śmierć Josepha Godulli w majątku wydzierżawionym wtedy już przez Karola Godullę. W rejestrze pogrzebów parafii w Lyskach (<i>Lisski</i>), zapisano: W rubryce II. <i>Begrabnis Tag. 1816: 19 März 1816</i> ; w Rub. III; <i>Aus Gaschowitz ist der Guthspächter Joseph Godulla begraben worden, gesorben ist 16 März.</i> ; Rub. IV: <i>86 Jahr alt.</i> ; Rub.: <i>Alterswegen</i> ²¹ . Pogrzeb nastąpił 12 I. 1813 roku na cmentarzu w Lyskach. Zmarły pozostawia w spadku dzieciom: 3330 talarów gotówki i grunty warte 2860 talarów.
1817	Godulla jest w Rudzie oberamtmanem – zarządcą majątku dziedzica Ballestrema i jego zastępcą w sprawowaniu władzy dominialnej.

¹⁹ Dosłownie: rozstrój żołądka; należy upatrywać biegunki, jako objawu poważnej choroby.

²⁰ Żona księcia Jana Nepomucena Sułkowskiego, z domu baronesa Ludwika Lariss (ur. 1786, zm. 3 marca 1848)

²¹ Domniemanie: wskutek starości.

1817	Godulla podejmuje starania o nadanie pola górniczego galmanu pod nazwą <i>Nachbarwille</i> koło Miechowic, zakończone odmową władz górniczych, które objęły rejon miechowski własnym polem rezerwowym.
1819	Godulla uzyskuje dla Ballestrema nadanie kopalni węgla kamiennego Catharina w Rudzie.
1819	Carl Ballestrem zapisuje w testamencie Godulli zatrudnienie do końca życia, złoty zegarek i konie do powozu. Gdyby Godulla zrezygnował z zatrudnienia, zapewnia mu pełne wynagrodzenie i dożywotnie zarządzanie dobrami rudzkimi wraz z mieszkaniem w dworze rudzkim. ²²
30. IV.1820	Godulla otrzymuje generalne pełnomocnictwo Ballestrema.
1821	Wystawienie pomnika nagrobego na mogile matki Godulli w Lyskach (<i>Lisski</i>).
1821	Rozbudowa cynkowni Carl o 10 kolejnych pieców podwójnych.
1821	Godulla nabywa dla hrabiego Karola Ballestrema pola górnicze w Rudzie: Ludwig, Carl, Goldene Sonne, Carls Glück, Carls Segen, Eingetum, Dominik, Cäsar, Neue Hoffnung, Adam, Emanuel, o łącznej powierzchni 4 780 miar górniczych..
1821	Godulla uzyskuje dla Ballestrema powiększenie nadania kopalni węgla kamiennego Catherina w Rudzie do rozmiaru 1165 miar i uruchamia eksploatację.
1822	Nadanie Godulli tytułu inspektora przemysłu, górnictwa i hutnictwa w dobrach Karola Wolfganga von Ballestrema.
1822	Godulla opracowuje plan geodezyjny kopalni galmanu Maria, leżącej na styku Bytomia oraz gmin Miechowice (<i>Miechowitz</i>) i Bobrek (<i>Bobreck</i>), wykreślony następnie przez przysięgłego mierniczego górniczego Renscha.
5. VII. 1822	Godulla występuje z podaniem o nadanie pola górniczego galmanu Maria w Miechowicach.
1822	Godulla uzyskuje dla Ballestrema nadanie kopalni węgla kamiennego Julius (od 1852 roku w składzie scalonej kopalni Carl Emanuel, od 1890 roku w składzie cons. Wolfgang).
1822	Godulla uzyskuje dla Ballestrema nadanie kopalni węgla kamiennego Fabrique (później w składzie cons. kopalni Brandenburg).
8. VII. 1822	Godulla składa wniosek o nadanie pola eksploatacyjnego kopalni galmanu Vorschung.
1822	Godulla nabywa na okres przejściowy połowę udziałów w kopalni galmanu Vorschung, późniejszej kopalni Maria w Miechowicach.
28. III. 1822	Uwłaszczenia chłopów w Rudzie dokonała Komisja Generalna do spraw regulacji spraw własnościowych z Wrocławia w

²² Według Urbanka.

	obecności Karola Godulli. Dokumenty uzupełniono: 11 V, 7 VII, 22 VIII i 4 XI 1822. Komisja Generalna we Wrocławiu zweryfikowała ten akt 9. XII. 1836 r. ²³
25.V.1823	Godulla wraz z kupcem wrocławskim i właścicielem Miechowic Franzem Aresinem nabywa w drodze nadania połowę udziałów - 61 kuksów kopalni galmanu Maria ²⁴ w Miechowicach. Pełni rolę gwarka i oficjalnego reprezentanta kopalni ²⁵ .
1823 ²⁶	Godulla zakłada i uruchamia, jako wyłączny właściciel kopalnię galmanu „Elżbieta” ²⁷ (<i>Elizabeth</i>) koło Bobrka.
1823	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Fabrique.
1823	Ruda: Godulla snuje pomysły wybudowania własnej huty cynku Neue Zeit (Nowy Czas).
1824	Godulla nabywa kopalnię węgla kamiennego Stein w Orzegowie.
1824	Godulla uzyskuje dla Ballestrema powiększenie pola kopalni węgla kamiennego Catharina w Rudzie.
1824	Hrabia Ballestrem bierze od Godulli pożyczkę na hipotekę w wysokości 12 000 talarów ²⁸ .
od 1825	Godulla występuje w roli organizatora koalicji przemysłowców górnośląskich.
21. V. 1825	Godulla rozpoczyna prace szurfowe na miejscu późniejszej kopalni węgla kamiennego Orzegów.
1825	Ruda: kolejna rozbudowa cynkowni Karol. o trzy piece podwójne.
1826	Godulla zakupuje na licytacji majątek ziemski Szombierki-Orzegów z zamkiem (2500 morgów) za kwotę 41485 talarów wraz z połową udziałów (61 kuksów) kopalni węgla kamiennego Rozalia (<i>Rosalie</i>) i Sonneblume.
1826	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Rozalia (<i>Rosalie</i>).
1828 – 1835	Godulla uruchamia wydobywanie w kopalni węgla kamiennego Rozalia (<i>Rosalie</i>) w Orzegowie.
18. VIII.1827	Godulla otrzymuje nadanie kopalni węgla kamiennego Orzegów (<i>Orzegow</i>) w Orzegowie. Była to pierwsza, uzyskana osobistym staraniem, własna kopalnia węglowa z udziałem Godulli wynoszącym pełne 122 kuksów. Za zgodą niepełnoletnich dzieci Karola Ludwika Ballestrema Godulla przyłącza, celem ułatwienia eksploatacji, do tej kopalni 696 miar pól górniczych Ludwik, Cicero, Neue Hoffnung, Adam i

²³ APK, Akta gruntowe sądu w Zabrze, dobra rycerskie Biskupice-Ruda, tom III (sygn. tymcz. 198), k. 334-337

²⁴ Nazwa od imienia Marii Aresie z domu Domes.

²⁵ Według J. Dworaka: *Kamienie milowe w życiu Karola Goduli* [s.1], nastąpiło to w 1822 roku.

²⁶ Według Urbanka użytkował ją już w 1822 roku.

²⁷ Nazwa od imienia właścicielki Bobrka, Elżbiety Skupin.

²⁸ Dworak: *Szkice o Karolu Goduli...*, za: Akta zesp. Schaffgotsch nr 01-600, w ówczesnym PAP w Bytomiu.

	Emanuel, w sposób niezgodnym z prawem górniczym. Przywłaszczenie to stanowiło zarzewie późniejszego konfliktu z Ballestremami.
1828 – 1835	Godulla uruchamia wydobywanie w kopalni węgla kamiennego Rozalia (<i>Rosalie</i>) w Orzegowie.
1828	Godulla zakłada, jako wyłączny właściciel, kopalnię galmanu Werona (<i>Verona</i>) koło Rept.
²⁹	Godulla uruchamia własną kopalnię Orzegów.
1829	Po śmierci Karola Ludwika Ballestrema, nowy dziedzic Karol Wolfgang von Ballestrem (1801 - 1879) utrzymuje Godullę na stanowisku głównego zarządcy dóbr.
1830	Godulla wydzierżawia około 3000 ha należące do majątków ziemskich Ballestrema: Ruda (<i>Ruda</i>) i Orzegów (<i>Orzegow</i>), powiększając areał użytkowanej powierzchni z dotychczasowych 6700 ha do około 9700 ha i rozwijając opłacalną hodowlę owiec rasy merynoskiej.
1830	Godulla rozwiązuje umowę z Ballestremem jako oficjalista, ale pozostaje doradcą rodziny w sprawach majątkowych.
1830	Godulla nabywa resztę udziałów kopalni węgla kamiennego Rozalia (<i>Rosalie</i>) w Orzegowie.
koniec 1830	Godulla zakłada Towarzystwo Przyjaciół Wstrzemięźliwości
1832	Bytom (<i>Beuthen</i>): Godulla mimo oporu władz rejencyjnych w Opolu zostaje zatwierdzonym pierwszym deputowanym powiatowym w Bytomiu (<i>1er Kreisdeputierter des Beuthener Kreises in Oberschlesien</i>), jako jedyny podniesiony do godności zastrzeżonych dla szlachty ziemskiej. Piastuje tę godność do śmierci w roku 1848. Pełnił również związane z tą funkcją stanowisko zastępcy starosty (landrata) powiatu bytomskiego.
1833	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Neue Brandenburg.
1834	Godulla prowadzi nieuczciwą konkurencję z kopalnią Luiza (<i>Louise</i>), w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>), nakłaniając furmanów – wozaków do pobierania węgla z własnych kopalń Orzegów i Catharina.
1834	Godulla zawiera umowę z Gleiwitzhütte na dostawę do niej węgla wyłącznie z kopalń rudzkich.
1835	K. Godulla kupuje gospodarstwo w Kaszowie dla brata Ernesta.
1835/1836	Godulla nabywa 10 kuksów kopalni Luiza (<i>Louise</i>) od późniejszego starosty bytomskiego von Tieschowitza i od von Hochberga.
1825	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Stein w Orzegowie.
1835	Godulla nabywa 54 kuksy kopalni Lithandara w Bytomskim

²⁹ J. Dworak: *Kamienie milowe w życiu Karola Goduli*, s.1

	Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>).
1835	Godulla jest właścicielem 21 kuksów kopalni Luiza (<i>Louise</i>).
1836	Godulla jest właścicielem 83 kuksów kopalni Lithandra.
1836	Godulla jest właścicielem 61 kuksów kopalni Franz.
1836	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Schomberg.
1836	Godulla nabywa część kuksów huty Gute Hoffnung w Chebziu, na obszarze Orzegowa.
1837	Godulla jest właścicielem 61 kuksów kopalni Merkur w Chropaczowie pod Świętochłowicami.
1837	Godulla jest właścicielem 61 kuksów kopalni Bergfreiheit.
1837 -1838	Godulla kupuje 3 kuksy kopalni Matylda (<i>Mathilde</i>) w Lipinach.
1838	Godulla kupuje wielkie dobra w Bujakowie (3000 mórg) za 60 000 talarów.
1839	Godulla jest właścicielem 3 kuksów kopalni Gut Glück w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>); Kolonia Eintracht – Zgoda, obecnie w Świętochłowicach.
1836-39	Godulla nabywa stopniowo hutę cynku Gutehoffnung (Dobrej Nadziei) w Chebziu, stając się w końcu właścicielem 126 kuksów, za ogólną kwotę 3 715 talarów i 20 srebrnych groszy.
1841	Szombierki (Schomberg) Godulla rozpoczyna budowę pałacu w stylu włoskim (neorenesansowym). Budowę kieruje królewski inspektor budowlany Feler.
1841	Godulla nabywa 10 dalszych kuksów kopalni Luiza (<i>Louise</i>).
1841	Godulla nabywa 61 kuksów kopalni węgla kamiennego Vorsicht w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>).
1841	Godulla nabywa od miasta Bytom 61 kuksów kopalni węgla kamiennego Friedrich Wilhelm w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>) oraz udziały kopalni Vorsicht, za łączną kwotę 15 300 talarów.
1841	Godulla nabywa 12 kuksów kopalni Kleofas (<i>Cleophas</i>) w Załężu.
1841	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Wolfgang w Rudzie.
1841	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Neu Orzegow w Orzegowie.
1841	Godulla jest duchowym przywódcą hołdu niemieckich przemysłowców dla króla pruskiego Fryderyka Wilhelma IV.
14. IX.1841	Podczas Święta Króla ³⁰ we Wrocławiu Carl Godulla otrzymuje Order Czerwonego Orła ³¹ z rąk króla Fryderyka Wilhelma IV.
1842	Godulla nabywa dobra (1200 mórg) w Bobrku za 33000

³⁰ Święto Króla było obchodzone na pamiątkę koronacji pierwszego króla Prus, która miała miejsce 18 stycznia 1701 w Królewcu, przy tej okazji wręczano odznaczenia państwowe.

³¹ Był to order najniższej IV klasy.

	talarów.
1842	Godulla jest właścicielem 81 i 1/8 kuksów kopalni węgla kamiennego Regenbogen w Bielszowicach (<i>Bielschowitz</i>).
1842	Godulla jest właścicielem 61 kuksów kopalni Bernard.
1842	Godulla jest właścicielem 3, 5 kuksów kopalni Leopold w Ornontowicach.
1842	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Margaretha w Orzegowie.
1842	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Paweł (Paulus) w Orzegowie.
29. IV. 1842	Zaborze - Poręba koło Rudy: Urodziny Joanny (<i>Johanna</i>) Gryzik ³² , córki Jana (<i>Johanna</i>) i Antoniny z domu Hein ³³ , późniejszej protegowanej Godulli i spadkobierczyni jego fortuny; jeszcze później Joanny von Schomberg Godulla i żony Ulricha von Schaffgotscha.
1843	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Neue Bergfreiheit w Orzegowie.
1843	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Krzysztof (Cristoph)
1843	Godulla jest właścicielem 61 kuksów kopalni Ehrenfried w Rudzie.
1843	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Bertuszka.
13. XI. 1843	Z inicjatywy Godulli odbywa się rozprawa w sprawie placu pod szkołę w Bytomskim Czarnym Lesie – Chebziu.
XI 1843 ³⁴	Godulla za namową ks. Józefa Szafranka otwiera i odtąd utrzymuje szkołę powszechną w osadzie Gutehoffnungshütte (Huta Dobrej Nadziei) w Chebziu, na terenie dawnego Orzegowa. Szkoła mieszcząca się domu mieszkalnym przy cynkowni istniała do 1851 roku. Kształciła dzieci pracowników zatrudnionych w dobrach Goduli.
1843	Godulla uruchamia hutę cynku Bobrek (<i>Bobreck</i>), dysponującą 24 podwójnymi piecami; zlikwidowaną w 1885 r.
1843	Godulla i Karol Wolfgang von Ballestrem składają dar dla katedry w Kolonii w imieniu przemysłowców górnośląskich.
1843-1848	Godulla uzyskuje nadanie kopalni galmanu Seweryn.
1843-1848	Godulla uzyskuje nadanie kopalni galmanu Pancratus.
1843-1848	Godulla nabywa 3 i 253, 4 kuksów w kopalni galmanu Szarlej.
1844	Umiera brat Karola Godulli – Ernest.

³² W akcie chrztu zapis: *Gryżik*, nazwisko na mauzoleum w Kopicach: *Gryczik*. W dokumencie pogrzebania zwłok K. Goduli we Wrocławiu zawarto zapiszek że Godulla pozostawił jak spadkobierczynię małoletnią Joannę Gryczik. *Er hinterlässt als Universalerbin die minorene Jeanette Gryczik*.

³³ Autorzy dysponują wypisem z księgi chrztów, udostępnionym przez proboszcza parafii pw. Św. Jana Chrzciciela w Zabrzdu Biskupicach. Chrzest nastąpił 21 maja 1842 r.

³⁴ Jan S. Dworak: *Szkice i materiały do monografii Karola Goduli*, rps sygn. R 1808 III w Bibliotece Śląskiej w Katowicach, podaje że szkołę założono w roku 1844

14. V. 1844	Godulla otrzymuje nadanie górnicze dla kopalni węgla kamiennego Bujaków w Bujakowie (<i>Bujakow</i>).
31. XII. 1844	Godulla wystawia kwit dla Tyrolla, dzierżawcy karczmy w Chebziu, na którym widnieje polska nazwa osady: Hebzie. Jest to najstarsza zachowana wzmianka rękopiśmienna o Chebziu.
1844	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Paul w Orzegowie.
1844	Godulla zakłada katolicką szkołę w Orzegowie.
1845	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Cicero
1845	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Carl Emanuel w Rudzie.
1845	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Goldene Sonne
1845	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Ruda w Rudzie.
1845	Godulla uzyskuje nadanie kopalni węgla kamiennego Karol Ludwik w Rudzie.
1845	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Jaroslav w Goduli na obszarze Orzegowa.
1845	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni Bujaków.
1845	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Vorwerk na terenie folwarku Kopanina w Orzegowie.
1845	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Albertina.
1845	Z inicjatywy Godulli, w Rudzie powstaje ekspozytura pocztowa mieszcząca się w zamku, utrzymywana z płaconej przez niego subwencji.
1845	Godulla kończy budowę pałacu w Szombierkach (<i>Schomberg</i>).
1845	Godulla nabywa majątek Bobrek (<i>Bobreck</i>).
1845	Johann Georg Knie w: <i>Alfabetyczno-statystyczno-topograficznego przegląd wszystkich wsi, osad, miast i innych miejscowości królewskiej pruskiej prowincji Śląsk</i> , Wrocław 1845 wymienia na terenie Orzegowa pięć kopalń węgla należących do Karola Godulli: Georgine, Steingrube, Sonnenblume, Margaretha i Rosalie.
1845-1846	Godulla w zastępstwie starosty bytomskiego podpisuje obwieszczenia urzędowe publikowane w „Beuthener Kreisblatt”.
1846	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Adam w Załężu.
1846	Godulla opuszcza stara chatę przy zamku w Rudzie i przeprowadza się do pałacu w Szombierkach.
14 III 1846	Joanna Gryczik przeprowadza się do domu Godulli, gdzie opiekuje się nią służąca Emilia Lukas.

31. X. 1846	Przejazd króla pruskiego, Fryderyka Wilhelma IV, przez Chebzie z okazji uruchomienia linii kolejowej Opole – Mysłowice. Godulla współdziała w ustalaniu programu powitalnego, jako zastępca starosty bytomskiego.
1847	Godulla nabywa hutę cynku Morgenroth w Chebziu wchodzącym w skład Orzegowa, za kwotę 12 000 talarów.
1847	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Ewa (Eva) w Załężu.
1847	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Kleofas (<i>Cleophas</i>) w Załężu.
1847	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Rinaldo w Załężu.
1847	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Jenny w Załężu.
1847	Godulla jest właścicielem 5 ½ kuksów kopalni węgla kamiennego Emilia (<i>Emilie</i>) w Czerwionce.
1847	Godulla jest właścicielem 5 1/2 kuksów kopalni węgla kamiennego Laurenty.
1847	Godulla jest właścicielem 46 kuksów kopalni węgla kamiennego Georg
1847	Godulla jest właścicielem 122 kuksów kopalni węgla kamiennego Steinbruch w Orzegowie.
1847	Godulla jest właścicielem 61 kuksów kopalni węgla kamiennego Filip w Dębieńsku.
1847	Godulla nabywa dobra Chudów wraz z Paniówkami ³⁵ .
1847	Podczas epidemii tyfusu głodowego Godulla wspiera swoich robotników pożyczkami zboża i pieniędzy.
początek 1848	Godulla nabywa 46 kuksów kopalni węgla kamiennego Georgine w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>).
1846	Godulla przeprowadza się z Joanną Gryczik do pałacu w Szombierkach (Schomberg).
1848	Godulla nabywa dalszych 29 kuksów kopalni węgla kamiennego Lithandra w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>); odtąd posiada ich 83.
1848	Godulla nabywa 46 udziałów kopalni węgla kamiennego Beelowssegen w Bytomskim Czarnym Lesie (<i>Beuthener Schwarzwald</i>).
1848	Godulla posiada udziały w 40 kopalniach węgla i 18 kopalniach galmanu. Jest wyłącznym właścicielem 22 kopalń węgla i 6 kopalń galmanu.
5. VI. 1848	Godulla z powodu choroby (kamienie w pęcherzu moczowym) wyjeżdża do Wrocławia wraz z towarzyszącymi mu: Emilią Lukas i Joanną Gryczik. Podróż odbywa pociągiem, zabierając ze sobą własną karetkę. We Wrocławiu

³⁵ Majątek Wielkie Paniowy został zakupiony już po śmierci Godulli, w roku 1850.

	zatrzymuje się w „Gasthaus zur Goldenen Gans” przy Junkerstraße, zajmując pokoje nr 5 i 6 na I piętrze.
5. VII. 1848	Wrocław (<i>Breslau</i>): Godulla sporządza testament ustanawiający główną spadkobierczynią majątku, towarzyszącą mu 6-letnią Joannę Gryczik. Na prawnych opiekunów Joanny wyznacza: doradcę prawnego, adwokata (<i>Justitzkommisarius</i>) Maksymiliana Schefflera, powierzając mu również wykonanie testamentu, Emilię Lukas oraz Jana Fryderyka Fincklera, szichtmistrza (<i>Schichtmeister</i>).
6. VII. 1848	Wrocław (<i>Breslau</i>): Godulla umiera w hotelu „Zur Goldenen Gans”. Przyczyną śmierci jest kamica pęcherza moczowego. Pozostawia w spadku gotówkę w kwocie 700 tysięcy talarów w złocie oraz dobra wartości 1 996 964 talarów i 29 groszy srebrnych. W chwili śmierci, na majątek Goduli składały się: dobra ziemskie: Orzegów, Bujaków, Szombierki, Bobrek, Chudów, Paniówki; kopalnie galmanu: „Elisabeth”, „Verona”, „Severin”; udziały w kopalniach galmanu „Maria”, „Scharley”; kopalnie węgla kamiennego: „Franz”, „Cleophas”, „Orzegow”, „Paulus”, „Bergfreiheit”, udziały w kopalni „Litandra” i „Bellowssegen”; huty cynku „Morgenroth” i „Gute Hoffnung”; udziały w cynkowni „Carl”; pola górnicze: „Brandenburg”, „Neue Brandenburg”, „Fabrique”, „Catharina”, „Ruda”, „Carl Ludwig”, „Carl Emanuel”, „Julius”, „Goldene Sonne”, „Wolfgang”, „Cicero”, „Gute Schiffahrt”, „Cristoph”, „Maximiliane”, „Oscar”, „Hypolith”, „Casar”, „Carlssegen”, „Garlsglück”, „Neue Hoffnung”, „Dominic”, „Gewerbefreiheit”, „Carl”, „Franz”, „Eigentum aller Drei”, „Ludwig”, „Sonderbare Zeit”, „Orzegow”, „Sonnenblume”, „Rosalie”, „Stein”, „Lithandra”, „Merkur”, „Bergfreiheit”, „Schomberg”, „Matylda”, „Gutgüick”, „Louise”, „Neue Orzegow”, „Vorsicht”, „Friedrich Wilhelm”, „Cleophas”, „Regenbogen”, „Bernhard”, „Leopold”, „Margarethe”, „Ehrenfried”, „Bertuszka”, „Neue Bergfreiheit”, „Paulus”, „Jaroslav”, „Bujakow”, „Vorwerk”, „Adam”, „Jenny”, „Joseph”, „Glashütte”, „Robert”, „Rinaldo”, „Eve”, „Emilie”, „Laurentius”, „Georgine”, „Steinbruch”, „Philip”, „Albertine”; pola eksploatacyjne galmanu: „Maria”, „Elisabeth”, „Veronica”, „Festina”, „August”, „Agnes”, „Dembowka”, „Rudolph”, „Heinrich”, „Severin”, „Pantratus”, „Bally Castle”, „Vorschung”, „Wallhofen”, „Alexanderblick”, „Unschuld”, „Wilkommen” i „Leopold” ³⁶ .
10. VII. 1848	Pogrzeb Godulli na cmentarzu przy kościele św. Wojciecha we Wrocławiu.
10. VII.	Otwarcie (ogłoszenie) testamentu Karola Godulli. W skład

³⁶ M. in. za: Zdzisław Janeczek: *Tytan pracy i baron biznesu*, w: *Karol Godula pionier przedsiębiorczości*, Chorzów 2002, s. 25

1848	spadku wchodziły: dobra ziemskie Szombierki, Bujaków, Bobrek, Chudów i Paniówki; kopalnie węgla – w całości: Cleophas, cons. Orzegow, cons. Paulus, Johannasglück, Carls-Ehre, cons. Romanus, Bergfreiheit, Engelberth, Gabriel, Bruno, Prinz Regent, Engelhardt, Gebhardt, Petrus, cons. Bujakow i Fortuna Franziska; nieco mniej udziałów było w: Gutglück (101), Lythandra (83), Bobreck (109), Regenbogen (81); połowa zaś w: Bernhard, Franz, Merkur, cons. Friedrich Wilhelm, Sonnenblume, Hohenzollern, Ehrenfried, Neu Veronica i Philipp ³⁷ .; udziały w kopalniach galmanu: w całości (122 kuksy) – Elisabeth, Regina, Agnes, August i Verona; w połowie (po 61 kuksów) – Maria i Auguste oraz mniejsze udziały w: Bally-Castle, Rudolph, Scharley, Dembofka, Unschuld, Festina, Willkommen, Heinrich, Alexanderblick, Vorsehung i Leopold ³⁸ . Huty cynku: Bobrek, Godullahütte, Morgenroth, Guttenhoffnung, Rudaer Carlzinkhütte (28 kuksów) ³⁹ .
1848	Za zgodą sądu i opiekuństwa nad spadkiem K. Godulli, zostaje zniszczonych 3 lub 6 cetnarów akt korespondencji gospodarczej Godulli.
6 VII 1849	W rocznicę śmierci Godulli poświęcono 2 krzyże w Szombierkach, przy drodze prowadzącej do Bytomia i do Bobrka, ufundowane przez Emilię Lukas.
1854	W Goduli powstaje olbrzymia huta cynku nazwana imieniem Karola Godulli: <i>Godulla Hütte</i> .
1857	Niedaleko Godullahüte wybudowano cztery pierwsze domy mieszkalne dla robotników, dając początek osadzie Godula.
6 X 1858	Król pruski, Fryderyk Wilhelm IV Hohenzollern nadaje Johannie Gryczik szlachectwo i zmienia jej nazwisko na Gryczik von Schomberg-Godulla.
15. XI. 1858	Ślub Joanny Gryczik z hrabią (<i>Reichsgraf</i>) Urlichem von Schaffgotsch. Opis wesela w „Schlesische Zeitung”.
1858 - 1861	W Godullahüte wzniesiono kolejnych 21 budynków mieszkalnych dla robotników
1879	Ks. Norbert Bonczyk wydaje poemat: <i>Stary kościół miechowski</i> , zawierający fragmenty poświęcone K. Godulli.
1889/1890	W „Nowinach Raciborskich” ukazuje się w odcinkach tekst Jana Karola Maćkowskiego, piszącego pod pseudonimem Janek spod Bytomia, pt. <i>Historyja prawdziwa o bogaczu Goduli</i>
14. I. 1895	Kardynał wrocławski Georg von Kopp wydaje zgodę na ekshumację szczątków Godulli we Wrocławiu.
14. III. 1905	Zgodę na ekshumację prochów Godulli wydaje proboszcz parafii szombierskiej ks. Alfred Drzyzga.

³⁷ APK, n.z. 674, Amtsgericht Beuthen, sygn. 888, k. 106v-108.

³⁸ APK, n.z. 674, Amtsgericht Beuthen, sygn. 888, k. 105-106.

³⁹ APK, n.z. 674, Amtsgericht Beuthen, sygn. 888, k. 108v-109.

21. VII. 1909	Zgodę na ekshumację szczątków Godulli wydaje lekarz powiatowy w Bytomiu.
1. IX. 1909	Ekshumacja zwłok Godulli we Wrocławiu, przewiezienie szczątków pociągiem do Bytomia i przeniesienie do kościoła pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Szombierkach.
2. IX. 1909	Złożenie szczątków Godulli w krypcie przed wielkim ołtarzem. W ceremonii i mszy świętej uczestniczą Joanna i Ulrich von Schaffgotsch.
1915	W Berlinie ukazuje się powieść tarnogórskiego pisarza Roberta Kurpiuna pt. <i>Das schwarze Weib</i> , inspirowana życiem Godulli.
IX. 1920	Opole-Mikołów: w numerze 3. kwartalnika „Głosy z nad Odry ⁴⁰ ” ukazuje się artykuł sygnowany przez W. S. G., pt. „ <i>Karol Godula</i> ” przynoszący fikcyjną w większym stopniu biografię Karola Goduli.
początek lat 30. XX wieku	Spółka Schaffgotschów podjęła się zadania odnalezienia i opracowania materiałów źródłowych dotyczących Karola Godulli w ramach akcji „ <i>Godulla Forschung</i> ” ⁴¹ .
15. XII. 1933	Jedno z najważniejszych zadań zlecono drowi Kurtowi Urbankowi ⁴² . Wskutek kwerendy po archiwach polskich i niemieckich Urbanek dokonał trzech opracowań: <i>Carl Godulla und sein Werk (Karol Godula i jego dzieło)</i> ; <i>Aus der Godullas Zeit (Z czasów Karola Goduli)</i> oraz <i>Von Persönlichkeit Godullas, (O osobowości Goduli)</i> . Żadna z tych prac nie została opublikowana.
1937	Berlin: Ukazuje się powieść Hansa Nowak i Georga Ziviera ⁴³ ; <i>Zink wird Gold Ein Roman des wirklichen Lebens. (Cynk stał się złotem)</i> , uważana za najlepszą dotychczas popełnioną powieść biograficzną o Karolu Goduli.
1938 lub 1939	Zaginięcie kilku teczek spadkowych K. Godulli.
2. II. 1945	Zniszczenie pałacu Goduli w Szombierkach wskutek podpalenia przez żołnierzy Armii Czerwonej.
1950	Warszawa: ukazuje się powieść Gustawa Morcinka: <i>Pokład Joanny</i> , wykorzystując prawdziwe i fikcyjne wątki biografii Karola Goduli oraz Joanny von Schomberg-Godulla.
1955	Odnalezienie akt spadkowych K. Goduli w kopalni węgla

⁴⁰ Tytuł oryginalny.

⁴¹ Niem. *Forschung* – „badania”.

⁴² Urbanek Kurt (1884 – 1793) niemiecki urzędnik komunalny i państwowy, prawnik, działacz partii Centrum; w roku 1920 burmistrz Rozbarku, następnie głównym koordynatorem niemieckiej akcji agitacyjnej podczas plebiscytu; w latach 1922-1933 landrat powiatu bytomsko-tarnogórskiego. Na emeryturze pracował jako adwokat w Bytomiu, potem jako syndyk koncernu OH w Blachowni Śląskiej. W 1945 aresztowany za udzielanie pomocy Żydom. Po wojnie prezes sądu krajowego w Turynii. W latach 1948-1954 więziony za działalność antysowiecką. Związany z ruchem ziomkowskim Górnoszlązaków. Odznaczony Federalnym Krzyżem Zasługi RFN.[Za: B. Snoch: *Górnoszląski leksykon biograficzny*, Katowice 2004, ss. 332 – 333.] W latach trzydziestych stał na czele komisji zajmującej się poszukiwaniem pamiątek historycznych dotyczących Karola Goduli.

⁴³ Ze względu na ideologię hitleryzmu, tego autora – Żyda, nie wymieniono.

	kamiennego Szombierki w Bytomiu.
1961	W „Gońcu Górnośląskim” ukazuje się w odcinkach powieść Gerarda Szendzielorza: <i>Diabeł z Rudy</i> .
1962	Warszawa: ukazuje się powieść Marii Klimas-Błahutowej: <i>Siedem krów tłustych</i> , poświęcona Franzowi Wincklerowi, podejmująca także szeroko wątki biograficzne Karola Goduli.
po 1965	Zniszczenie wskutek samoistnego rozpadu i dewastacji domu Karola Goduli w Rudzie.
1979	Opole: Instytut Śląski wydaje monografię Jana Stefana Dworaka: <i>Karol Godula, pionier przemysłu cynkowego na Górnym Śląsku</i> .
1981	Ruda Śląska: Ksiądz Jan Małysek, proboszcz parafii pw. Ścięcia Świętego Jana w Goduli zaczyna odprawiać comiesięczne msze święte w intencji Karola Goduli, jednocześnie z nabożeństwami za fundatorów: Joanny i Ulricha Schaffgotschów.
2. III. 1982	Odbyła się sesja naukowa z okazji 200- lecia urodzin Karola Goduli, zorganizowana przez Towarzystwo Przyjaciół Miasta Rudy Śląskiej. Referat nt. <i>Legendarny Karol Godula</i> wygłosił Wilhelm Szewczyk. Równocześnie otwarto wystawę okolicznościową, trwającą do 20.05.1982
1995	Opole - Ruda Śląska: ukazuje się II wydanie pracy Jana Stefana Dworaka: <i>Karol Godula, pionier przemysłu cynkowego na Górnym Śląsku</i> , uznanej za najlepszą dotychczas monografię poświęconą Karolowi Goduli.
1995	Ruda Śląska: nadanie Szkole Podstawowej nr 39 (obecnie SP nr 40) w Rudzie Śląskiej Goduli, imienia Karola Goduli.
2001	Chorzów: ustanowienie Karola Goduli patronem Górnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości w Chorzowie
30. IV.2002 ⁴⁴	Ruda Śląska: powstanie Towarzystwa „Karola Goduli” w Rudzie Śląskiej.
2007	Ruda Śląska: ukazuje się praca Izabeli Kaczmarzyk: <i>W cieniu mitu. Rzecz o Karolu Goduli</i> .
2007	Katowice: ukazuje się powieść Krystiana Gałuszki: <i>Księga Raziela</i> z gatunku <i>historical fiction</i> , podejmująca wątki związane z tajemnicą Karola Goduli.
20. XII. 2007	Ruda Śląska: Rada Miasta Ruda Śląska na wniosek prezydenta miasta Andrzeja Stani ustanawia rok 2008 „Rokiem Karola Goduli” (Uchwała 401/XX/2007)
2008	Powstanie w Rudzie Śląskiej Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół im. Karola Goduli
17. V. 2008	„Noc w Muzeum z Karolem Godulą”- impreza zorganizowana w Muzeum Miejskim in. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej.

⁴⁴ Data wpisania do Krajowego Rejestru Sądowego.

VII. 2008	Ruda Śląska: Ukazuje się poświęcony Karolowi Goduli numer „Kuriera Rudzkiego”.
5. VII. 2008	Ruda Śląska Bykowina: w Filii nr 21 Miejskiej Biblioteki Publicznej następuje otwarcie wystawy pt. Karol Godula w literaturze.
13.IX. 2008	Odbył się konkurs miejski – Tours de Ruda 2008 o „Skarb Karola Goduli”. Nagrodę w wysokości 11 000 zł zdobyła Monika Mojza.
1. X. 2008	Wprowadzenie do obiegu płańczonego w Rudzie Śląskiej pamiątkowych żetonów monetarnych „Talarów Goduli”. <i>Na zlecenie miasta Mennica Polska wybiła 20 tysięcy sztuk miedzianych monet o średnicy 27 mm. Na awersie znajduje się nominał (5 talarów Goduli) oraz herb Rudy Śląskiej. Rewers to artystyczna wizja według projektu Beaty Wątróbskiej-Wdowiarskiej, przedstawiająca Karola Godulę i małą Joannę Gryzik (spadkobierczynię jego majątku). W tle widnieje nieistniejąca już huta cynku [„Dziennik zachodni” 29.09. 2008].</i>
6. X. 2008	Ruda Śląska: Konferencja naukowa pt. Ruda Śląska. Tradycja i terażniejszość dla przyszłości. Karol Godulla 1781 – 1848, w Muzeum Miejskim im. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej.
X. 2008	Ruda Śląska: Sympozjum Oddziału Miejskiego Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego w Rudzie Śląskiej pt. „Karol Godula, pionier przemysłu cynkowego na Śląsku”.
X. 2008	Ruda Śląska: III Edycja Maratonu Czytania pn. „Noc z książką” w Gimnazjum nr 5 w Rudzie Śląskiej. Powieść „Księga Raziela” czytał autor Krystian Gałuszka.
21. X. 2008	Spotkanie z okazji „Roku Karola Goduli” w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Górnictwa, Oddział Chorzowsko-Rudzki. Odczyt na temat „Karol Godula – mit a rzeczywistość”, przedstawił Krystian Gałuszka.
7. XI. 2008	Urodziny Karola Goduli i Muzeum Miejskiego, w Muzeum Miejskim im. Maksymiliana Chroboka w Rudzie Śląskiej.
2008	Z inicjatywy Towarzystwa im. Karola Goduli powstaje film pt. „Karol Godula - wizjonerstwo i praca” według scenariusza Krystiana Gałuszki, który był równocześnie konsultantem historycznym i literackim. Twórcami filmu są: kamerzyści Damian Kaca i Damian Rutkowski, montażyści Sylwia i Jacek Trykot, producenci Daria Dulok i Monika Kaczmarzyk. Kierownictwa produkcji: Jerzy Szczerbiński.
2008	Staraniem Fundacji „Zamek Chudów” przygotowano zestaw 6 plansz wystawienniczych poświęconych Karolowi Goduli.
8. XII. 2008	Ruda Śląska: w Miejskim Centrum Kultury odbywa się uroczysta sesja Rady Miasta poświęcona podsumowaniu obchodów „Roku Karola Goduli”.

2009	Rozwiązanie Towarzystwa im. Karola Goduli.
2009	Miasto Ruda Śląska przekazało ruiny domu Goduli i zamku rudzkiego na rzecz Fundacji „Zamek Chudów”. Akt przekazania podpisali: Andrzej Stania, prezydent miasta oraz Andrzej Sośnierz, fundator Fundacji.
1.XII.2011	Zarządzeniem nr 20/11 Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej zostaje powołana Galeria Dyskusyjna Fermata Godula.
marzec 2012	Ukazuje się książka, pokłosie konferencji pt. „Karol Godula. W 160. rocznicę śmierci”, redakcja merytoryczna Michał Lubina.
2012	Ukazuje się książka Jerzego Buczyńskiego: <i>Godulowa saga</i> , wydana przez Wydawnictwo Reklamowo – Wydawnicze Vectra w Czerwionce – Leszczynach.
3. IV. 2013	W Urzędzie Miasta Ruda Śląska uroczystie podpisano porozumienie o odbudowie domu Goduli. Sygnatariuszami aktu byli: Grażyna Dziedzic, prezydent miasta, Przemysław Nocuń, prezes Fundacji „Zamek Chudów” oraz Jerzy Książek, prezes Stowarzyszenia „Niepokonani 2012”. W tym miejscu powstanie Centrum Dialogu i Przedsiębiorczości im. Karola Goduli.
III - IV 2013	Staraniem Fundacji „Zamek Chudów” rozpoczynają się prace porządkowe i odsłaniające pozostałości domu Karola Goduli oraz zamku rudzkiego.
VI 2013	Wskutek starań dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rudzie Śląskiej, książnicy zostają przekazane skany materiałów zebranych przez Komisję Kurta Urbanka, znajdujące się dotychczas w Archiwum Państwowym w Katowicach.
VIII 2013	Na witrynie Facebook: Zamek rudzki i dom Karola Goduli, pojawiają się publikacje i komentarze podważające dotychczasowe, ugruntowane przekonania na temat Domu Goduli.
12 VIII 2013	W portalu Wiadomości24.pl ukazuje się publikacja Barbary i Adama Podgórskich pt. <i>Sensacja historyczna w Rudzie Śląskiej</i> , podtrzymująca nowe hipotezy odnośnie Domu Goduli.

Literatura:

Ks. Emil Drobny: *Rodzina Godułów*, w: „Zaranie Śląskie” 1955 nr 11. z. 3
Jan S. Dworak: *Kamienie milowe w życiu Karola Goduli*, s. 6 w: *Biografika Rudy Śląskiej*, Ruda Śląska 1980, mps w Muzeum Miejskim w Rudzie Śląskiej, sygnatura 507 D.
Jan S. Dworak: *Karol Godula pionier przemysłu cynkowego na Górnym Śląsku*. Ruda Śląska 1977, maszynopis w Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach, sygn. R 1805 III

Jan S. Dworak: *Karol Godula pionier przemysłu cynkowego na Górnym Śląsku*. Opole 1979

Jan S. Dworak: *Karol Godula pionier przemysłu cynkowego na Górnym Śląsku*. Wydania II. Opole -Ruda Śląska, 1995

Jan S. Dworak: *Korespondencja dotycząca postaci przemysłowca śląskiego Karola Goduli*, teczka w Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach, sygn. R 1806 III

Jan S. Dworak: *Szkice i materiały do monografii Karola Goduli*, teczka w Dziale Zbiorów Specjalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach, sygn. R 1808 III.

Jan S. Dworak: *Szkice o Karolu Goduli pionierze przemysłu śląskiego*, Ruda Śląska 1974, mps w Muzeum Miejskim w Rudzie Śląskiej, sygn. 378-D.

Izabela Kaczmarzyk: *W cieniu mitu. Rzecz o Karolu Goduli*, Ruda Śląska 2007

Karol Godula pionier przedsiębiorczości, redakcja Jadwiga Popławska-Mszyca, Chorzów 2002

Karol Godula. W 160. rocznicę śmierci, redakcja merytoryczna Michał Lubina, Ruda Śląska 2011

Rafał Kowalski: *Dzieje rodu hrabiów von Ballestrem na Górnym Śląsku w latach 1798 – 1945*, Ruda Śląska 1998

Grzegorz Bolesław Marek: *Historia majoratu pławniowickiego*, [b.m; b. d.]. mps w Muzeum Miejskim w Rudzie Śląskiej

Materiały dotyczące Karola Goduli, zebrane przez Komisję Kurta Urbanka z Berlina w 1943 r.; Archiwum Państwowe w Katowicach, sygn. Schaff. Gl 670 a

Monografia Gminy Godula, opracowana pod redakcją Józefa Stolarza, Godula 1934

Barbara i Adam Podgórcy: *Epitafia Godulowe, w: Karol Godula w 160 rocznicę śmierci*, redakcja merytoryczna Michał Lubina, Ruda Śląska 2011

Władysław Ślęzak: *Joanna i Hans Ulryk Schaffgotschowie jako fundatorzy kościołów w okolicy Bytomia*, Bytom 1994

Kurt Urbanek: *Carl Godulla: (Auszug aus der Dr Urbanek'schen Arbeit "Carl Godulla und sein Werk")*, maszynopis w Dziale Zbiorów Śląskich Biblioteki Śląskiej w Katowicach, sygn. III 148530.

Aleksander Widera: *Parafia rudzka i biskupicka. Ich dawne i dzisiejsze stosunki*, Ruda Śląska około 1966, mps. pow. w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Rudzie Śląskiej.

20 lat Towarzystwa Przyjaciół Miasta Rudy Śląskiej. 10 lat Muzeum Społecznego, Ruda Śląska 1987.

Pomysł opracowania kalendarium zawierającego jak najwięcej dat dotyczących życia i działalności Karola Goduli (Carl Godulla, Karl Godulla) przyszedł nam do głowy dość dawno temu. Usiłowaliśmy zainteresować pomysłem inne osoby, niestety bezskutecznie, dlatego sami podjęliśmy się przedsięwzięcia.

Pierwsza wersja kalendarium była gotowa w 2008 roku, w 160. rocznicę śmierci Karola Goduli. Zamieściliśmy ją w Internecie⁴⁵, gdzie – mimo niedoskonałości – została dostrzeżona i doceniona. Widnieje w bibliografii źródłowej powieści Krzysztofa Lewandowskiego: *Zostać milionerem według Karola Goduli* [Katowice 2010]. Skorzystał z niej także Damian Dyga, pisząc w 2012 r., jako student Uniwersytetu Śląskiego, pracę magisterską pt. *Antropologiczne narracje o Karolu Goduli*. Po przystosowaniu do potrzeby wydawniczych znalazła się również w opracowaniu zbiorowym pod redakcją Łucji Staniczek i Haliny Nocoń: *W kręgu Karola Goduli. Informacje i inspiracje dydaktyczne* [Katowice 2012⁴⁶].

Niniejsza wersja kalendarium jest najbardziej aktualną, według obecnego stanu posiadanej przez nas wiedzy. Poza informacjami dotyczącymi samej postaci Karola Goduli, przynosi szereg, istotnych w naszej opinii, wiadomości o faktach zaistniałych po jego śmierci oraz dziejących się współcześnie. W porównaniu do wersji poprzedniej zawiera zapisy skorygowane, poprawione oraz zupełnie nowe.

Potrzeba istnienia takiego zestawienia dat i faktów jest oczywista – coraz większe zainteresowanie postacią Karola Goduli, „króla węgla i cynku”, ze strony różnych środowisk i kręgów osób. Niestety wiele istniejących publikacji podaje rozmaite, wybiórczo potraktowane fakty, często mylne, a jeszcze częściej sprzeczne. Informacje te są później bezkrytycznie powielane w artykułach prasowych, w tworzonych amatorsko witrynach internetowych, a nawet opracowaniach silących się na pozór naukowości.

Chcielibyśmy, aby zestawienie przez nas prezentowane stanowiło pomoc w tym względzie. Staraliśmy się najrzetelniej, jak to tylko było możliwe, zebrać wszelkie dostępne nam fakty, zweryfikować je, (również w miarę możliwości) i w ujęciu chronologicznym przedstawić.

Bylibyśmy megalomanami twierdząc, że ustrzeżliśmy się jakichkolwiek błędów, że przytoczone przez nas daty i fakty są w pełni prawdziwe, kompletne i niepodważalne. Godulologia, jak ośmielamy się nazwać – wcale nie żartując – zarysowaną ostatnio rozległą gałąź wiedzy, zajmującą się zjawiskiem „pod nazwą: Karol Godula”, w wielorakich aspektach (historycznym, socjologicznym, ekonomicznym, kulturowym), z pewnością poczyniła dopiero pierwsze kroki. Wierzymy i w głębi duszy liczymy na kolejne odkrycia pamiątek po Karolu Goduli, dokumentów archiwalnych, które nie do końca zostały przewertowane, ani w Polsce, ani

---

⁴⁵ <http://www.podgorscy.info>

⁴⁶ Faktycznie książka ukazała się w kwietniu 2013 r.

w innych krajach, na pojawianie się kolejnych opracowań i materiałów przyczynkarskich, ot, choćby jak poniższy.

Dlatego serdecznie zapraszamy potencjalnych Czytelników do podzielenia się z nami swoją własną wiedzą, wyrażaną krytyką albo (na co mamy cichą nadzieję), aprobatą, ale przede wszystkim na uzupełnianie, poprawianie i rozszerzanie kalendarium Godulowego.

Wydaje się nam istotnym i koniecznym przekazanie czytelnikom następującej uwagi autorskiej. W zapisach odnoszących się do biografii Karola Goduli stosujemy prawidłową i używaną przez niego samego pisownię nazwiska: **Godulla**. W zapisach odnoszących się do zdarzeń późniejszych przyjęliśmy pisownię spolszczoną: **Godula**.

Barbara i Adam Podgórcy